

תמצית העמוד

סיכומי גמרא רש"י קצרים וברורים ללומדי העמוד היומי

גליון 14 | שבת קל"ד. – קמ"ח: | חשון ה'תשפ"ה

סיום דיני מילה

תינוק שנולד בבין השמשות ניומל ביום התשיעי לפי הצד שהזמין שנולד בו עדיין היה יום, ואינו ניומל בשבת או ביו"ט דשאט זה אינו זמנו ומילה שלא בזמנה אינה דוחה שבת או יו"ט, ונמצא שאם היום התשיעי הוא שבת ניומל בעשרה, ואם יש יו"ט אחר השבת ניומל ביום י"א לילדתו, ואם יש ב' ימי ראש השנה ושבת ניומל ביום י"ב לילדתו.

חולה ניומל ז' ימים אחר שיבריא כמו שממתינים אחריו הלילה, והגמ' דנה אם מוניים את הימים מועת לעת או לא.

קל"ז: יציצין המעכבין – אם נשאר בשר החופה רוב גובהה של עטרה במקום אחד א"י אינו רוב הקיפה, הרי זה מעכב את המילה, ואינו אוכל בתרומה אם הוא כהן כיון שהוא ערל.

אם היה בעל בשר וכאשר האבר מתקשה אינו נראה מהול מתקנו מפני מראית העין, ואם כשמתקשה נראה מהול א"צ לתקנו, נראה ואינו נראה לשמואל צריך לתקנו ובברייתא איתא שלרשב"ג א"צ לתקנו.

מל ולא פגע – נילה את המילה, כאילו לא מל.

ברכות המילה – המוהל מברך אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על המילה, ואבי הבן מברך אשר קדשנו במצוותיו וצונו להכניסו בבריתו של אברהם אבינו, והעומדים ואומרים כשם שנכנס לברית זו יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. והמברך אומר אשר קדש יודי מנכסן (-יחצק, על שם אשר אהבת, שנתקדש לפני שנולד), חוק (-של מילה) בשאריו (-בבשרו) שם וצאצאיו חתם באת ברית קדש, על כן בשכר זאת אל חי חלקנו, צוה להציל ידיות שארנו משחת (-מגויסה), למען בריתו אשר שם בבשרנו, ברוך אתה ד' כורת הברית.

במילת גרים המברך אומר אשר קדשנו במצוותיו וצונו למול את הגרים ולהטיף מהם דם ברית שאילמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמת, ברוך אתה ה' כורת הברית.

במילת עבדים המברך אומר אשר קדשנו במצוותיו וצונו למול את העבדים ולהטיף מהם וכו' כנ"ל במילת גרים.

תולין

עשית אהל בשבת ויו"ט

העושה אהל קבוע בשבת חייב חטאת משום הולדה של מלאכת בונה, והסותרו חייב משום תולדה של מלאכת סותר, וי"א שאהל ערואי אסור לעשותו או לסתורו מדרבנן גזירה אטו אהל קבוע, ולהלן במשנה פרטי הדינים בה.

תלית ומשומר ביום"ט – לרבי אליעזר מותר לתלות את המשמרת שמספיק בה שמרי יין ביו"ט, אע"פ שזה נעשה כאהל על חלל הכלי, ואף שר"א אסר להוסיף על אוהל ערואי, ועל כן אסר ר"א לפקוק את פקק החלון אם הוא לא קשור ותלוי, ואפ"י ביו"ט, (וחכמים מתיריים גם בשבת, אבל לעשות אהל ערואי בתחילה אסור גם בחכמים), והכא ביו"ט שרי משום מכשירי אוכל נפש, דמשצינו שר"י מותר מכשירי אוכל נפש ביו"ט היכא שא"א לעשותם מערב יו"ט, ור"א מותר אף בדאפשר לעשותם מערב יו"ט, אבל בשבת אסור תולתת המתחילה.

קל"ח. ולהכמים אסור לתלות משמרת ביו"ט. לרב יוסף האיסור הוא מאדורייתא, ולאבבי אסור מדרבנן משום עובדן דחול.

מתי יש חיוב חטאת בעשית אהל – העושה אהל קבוע בשבת חייב חטאת, אבל גז' (נד-ד תעשו מעור בהמה ועוברי דרכים תולים אותו ומלאים בו יין או חלב, והרוח עוברת ומתחזק ומצטננת את חוין שלא יתקלקל, ולאחר שנמתה הוא דומה לאהל), ומשמרת, וכילה שיש בגנה טפה, וכסא גליון שהוא עשוי מכתם חלקים המתפרקים ומתחברים, ומיטה כמו של קרומניא, אף שאסור לעשותם משום אהל ערואי (וכסא גליון מיטה שמה יתקע) אין בה חיוב חטאת, ומיטה כמו שלנו שהיתה זקופה או מוטה, וכסא טרסקל (-כסא מתקפל) ואסלא (כעין כסא טרסקל אלא שהמושב נקוב לצורך בית הכסא) מותר לנטותם לכתחילה מפני שהם כבר עשויים ועומדים. (וגז' (כ"ל) בכיסא שהוא מותקן במקומו ברצועותיו מותר לנטותו ע"י שני בני אדם שזה הוא לא נמתה טוב. אבל באדם אחד שסוותר על יתד בצד אחד וקשורו בה ואח"כ ביתד השני וקשורו בה, נמתה טוב אסור. קל"ח).

תניית שדרין למשמרת – לרבי אליעזר מותר לתת משמרת למשמרת ולסנפ, דאין חזק בבור לבן. ולחכמים רק ביו"ט מותר, אבל בשבת אסור, לרב כהנא הנותן חיוב חטאת, ולרב ששת פטור אבל אסור, דמי איכא מידי שרבנן מחייבי חטאת ור"א מותר לכתחילה, (ומה שמצינו שר"א מותר לצאת לכתחילה בעיר של זהב מפני אשעה שהיבה יוצאת בו ואין דרכה להורויד כדי להראותה, אף שר"מ מחייב חטאת דמי' ליה שהוא משאוי ולא מבטיח, שם החכמים סוברים שפטור אבל אסור דתבשית הוא וחיישין דילמנא שלפא ומתריא).

התראת משמר – לרבא מותרין במשמר משום בורר, שהרי הוא נוטל אוכל ומניח פסולת כמו בבורר, וה"ה אם הורו בו משום בורר היו התראה, ולרב זירא מותרין בו משום מרקד, שהרי הפסולת נשארת למעלה והאוכל יורד למטה כמו במרקד, אבל אם הורו בו משום בורר פטור, דבבורר הפסולת לטמא.

שחיית טלית פלוגא – טלית פכולה (-טלית שהסוותר ע"י ארבע יתדות ושניש החתיה, והאשה שמתלשלים בנדידים ומניגים מפני החמה) אסור לשוטחה בשבת, ואם שטח פטור, ואם היה חוט או משיחה כרוכים עליה נכעוד יום כשהיא מקופלת מותר לנטותה לכתחילה דחייב כמסופי על אהל ערואי.

וילון מותר לנטותו ולפרקו דאין אהל אלא רבד העשוי כעין גג.

שימולו לח' ימים, ונמצא שר"ש יליד בית ומקנת כסף שנימומלים לשמונה היכא דהוי דומיא ד"לכס" ויש שנימומלים לאחד היכא דלא הוי דומיא ד"לכס". כיצד לקח שפחה ונתעברה אצלו וילדה, או שלקהה מעוברת וילדה, אם הטביל את השפחה לשם עבודתו לפני שילדה ותחייבה בכל מצוות שהאשה חייבת בהם והיא מטאה לידה, ניומל לשמונה לכ"ו, דמיי ישראל מעליא כיון שנולד בבינו של ישראל, ואם הטביל את השפחה רק אחרי הלידה, לרב חמא ניומל ליום אחד כיון שאין אמו מטאה לידה, ולת"ק ניומל לשמונה דלא בעינן שתהא אמו מטאה לידה. ואם לקח שפחה וילדה עמה לפני שעברו ח' ימים מלידתה, ניומל לאחד. ואם לקח זה שפחה וזה עורבה נמול לאחד, לפי שאינו דומה לישראל כיון שאין לבועלו חלק באמו. ואם לקח שפחה לעוברת, למ"ד קנין פירות לאו קנין הגוף נמול לאחד אפילו בלקחה מישראל, כיון שאין לו חלק באמו, ולמ"ד קנין פירות חל הגוף ניומל לשמונה, אמנם הלוקח שפחה ע"מ שלא להטבילה שאינה בתורת חובו מצוות כלל נמול לאחד.

מי שיש לו ב' ערלות זה ע"ג זה ו"א שמילתו דוחה שבת וי"א שאינה דוחה.

מאתי הולד אינו נפל

אשה יולדת לתשעה חודשים או לשבעה חודשים שנתעברה, וולד שנולד בחודש השמיני במקום בחודש השני הרי הוא נפול כיון שהוא נפל ואינו בן קניין. בהמה נסמ יולדת לתשעה חודשים, והמהה דקה יולדת לחמשה חודשים, והיכא שאין ידוע אם נולד בזמנו או קודם, שם מחלקת את הולד הוא ספק נפל, אלא חמשה חודשים שהוא נפל, ויש בו נמי לכמה דינים ודלוקת.

קל"י. שיטת רשב"ג – שכל ששהה ל' יום באדם אינו נפל, דכתיב "ופדויו מכן חודש תפדה" שמע מינה שעשכשו ונתברר שאינו נפל, וכן לד בתמה ששהה ח' ימים אינו נפל, דכתיב "ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן", אבל עד אז הולד ספק נפל, ונ"מ שאם חשטו בהמה בת ז' ימים אסור לאוכלה אבל כל"ח ח' מותר למקדתי חוב ככילו, ורשב"ג יוה"ש שבעת ימים תחת אמו ניומל השמיני והלאה ירצה, ולקרבן אינו כשר לילה דכתיב "ביום צווחו להקריב", וא"צ להתאבל על תינוק שמת בתוך ל' יום לילדתו. ומ"מ מותר למול תינוק לח' ימים בשבת, דאף אם הוא נפל אינו תבורה אלא מחתך בבשרו הוא, ורק מכשירי מילה לר"א אסור לעשות אא"כ קים לן שעברו ח' חודשים מהפעם האחרונה ששימשה, וכן הלכה.

לרבנן אין חוששים בסתם ולד שהוא נפל, ועגל שנולד ביו"ט מותר לשוחטו בו ביום ואינו מוקצה שהרי כן השששטת היה מוכן אבא אמו, ובכור שנולד בעל כולם מותר באדוק אם זה מום קבוע אף למ"ד שאין ארזים מומין ביו"ט משום דמי למתקן, דהכא כיון דלא איתוחס באיסורא (שהוא מיד בשעת הלידה) לא דמי למתקן.

הגמ' מבארת שמחלוקת רבנן ורשב"ג היא היכא שנפל מן הגג או אכלו ארי, אבל היכא שלא ראו בו אלא מעט חיות פיהק ומת לכ"ו ע"פ נפל הוא, והיכא דקיים לן דכלו לו חודשי לכ"ו אין חוששים שהוא נפל.

ולד בהמה שנולד לשמונה – לרבנן אין שחיטתו במתרתו נבילה, דכתיב "וכן הבהמה אשר היא לכס לאכלה הנוגע בגבולותיה נטמא", והכי יליפין "מן הבמה" קצתה בהמה מטמאה ומקצת אינה מטמאה, פרט לטרפיה ששטתה, ואלו אצ"י בהמה טהורה (שהיא בן טרפיה). "אשר היא לכס" להיא בהמה מטמאה. לחביא מן ח' חודשים שאין שחיטתו משחיטה נשחיתתו, ולרבי יוסי ברבי יהודה ורבי אלעזר ברבי שמעון שחיטתו מטהרתו. אבבי רצה לומר שנחלקו אם מן ח' הוא חי או לא, ורבא דוחה שא"כ למה לא נתקלו אם מותר לאוכלו, אלא לכ"ו ע"פ מת הוא, ונתקלו אם שחיטתו מטהרתו כמו בטריפה, או דשאני טריפה שהיתה לה נפש הכושר, ואף טריפה מבטחן כיון שחיטה, משא"כ מן שמונה.

קל"י: יבום – ולד שמת בתוך ל', ומת אביו ביום הבנים, ונתקדשה לאחר, היא היא ישראל שהוא מותר בהלצה ולצלות מן הספק ואח"כ תישא, ואם נתקדשה לכהן שאם תחלוץ תהיה אסורה לו, ו"א שמוותרת בלא חליצה דסמכין אדרבנן שהוא לא נפל, וי"א שצריכה חליצה.

מילת אנדרוגינוס – לת"ק אין מילת אנדרוגינוס דוחה שבת דכתיב "וערלתו", ור"י מותר למולו בשבת, ואם לא מול הוא עונש כרת, אולם רק לגבי מילה ס"ל דלינו כזכר, דכתיב "ומול לכם כלל זכר", אבל לענין ערפין אינו לא בערן זכר ודאי בערן נקיבה דכתיב "וזכר" ו"אם נקיבה היא" זכר ודאי נקיבה ודאית ולא טומטום ואנדרוגינוס, וכן פוסל לקדש מן חטאת (וכן אשה וחרש ושטה ושטה פסולים, אבל קטן כשר, ות"ק פוסל בחרש שוטת וקטן).

מילה שלא בזמנה בשבת בטעות

העושה תבורה בשוגג חייב חטאת, והמל בשבת באופן האסור, פגעים חייב חטאת משום תבורה, ופגעים אינו חייב חטאת משום עונס במצוה, ודלוקת.

קל"י. מי שהיו לו שתי תינוקות למול, אחד זמנו בשבת, והשני זמנו בערב שבת או זמנו באחד בשבת –

אם היה הונא (וכן איתא בברייתא בשם רשב"ג) המל את של אחד בשבת בשבת חיוב למעו, כיון שלא עשה מצוה ונמצא עשיתה תבורה שלא לצורך, אבל המל את של ערב שבת בשבת רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פטר, ונתקלו אם טעה בדיבדו מצוה (שהיה טורד למול את מי שזמנו בשבת) ועשה מצוה (למול את של ערב שבת) חיוב או פטור, ושניהם לומדים אין דינם מועז' שהיחשבו על חטאת שבתורה לחטאת ע"ז דכתיב "תורה אחת יהיה לכם", ר"א סובר שכמו שבע"ז אף שהתורה אמרה לא תעשה אי עביד חיוב ה"ה הכא, ולרבי יהושע דזוקא בע"ז חיוב משום שלא קיים מצוה, אבל הכא שקיים מצוה בשבת.

לרב יהודה (וכן איתא בברייתא בשם ר"מ) המל של ערב שבת בשבת פטור לכ"ו, כיון שעשה מצוה, ונתקלו במל של אחד בשבת בשבת אם דומה לעבודת כוכבים כנ"ל, או דשאני הכא שהוא טורד במצוה.

ורב חייה שונה בשם ר"מ שהמחלוקת היא במל של אחד בשבת בשבת, אבל היכא ששל ערב שבת בשבת חיוב אף לרבי יהושע למרות שיש מצוה במילתו, באופן שכבר מול של שבת בערב שבת, משום שלא ניתנה שבת לידחות להאי גברא.

קל"ד. אם לא שחק כמון מערב שבת לא ישחק בשבת אלא לועס בשיניו, וביו"ט מותר לשחוק כיון שהכמון ראוי לקדירה.

אם לא טרף יין ושמן יתן לו אחד בפני עצמו ולא יערבבם יפה יפה, דר"מ מותר לטרוף יין ושמן לחולה בלא לערבב יפה יפה, (אמנם לעצמו לא הסכים ר"מ להקל כשהיה חש בעניו, ואמר מומי לא מלאני מלך לעבור על דברי חבדרי, ורבנן אסורים לטרוף יין ושמן לחולה בשבת), וביו"ט מותר.

אין עושין חלוק לכתחילה אבל כורך סמרטוט, ואם לא הכין מערב שבת כורך על צבעו ודך מלבוש כדי לשנות מדרך הצואה בחול ומביא אפילו מחצר אחרת.

סינון ביצה והרדל – מותר בשבת לתת ביצה במסנתת של חרדל כדי לפיות מראיתה, כיון דלא מיחזי כבורר שהכל יוצא דרך המסנתת, אבל אין מסננים את החרדל במסנתת שלו ביו"ט דמתוך כבורר מיה שמשליך את הסוכן.

אין ממתקין את החרדל בגחלת של עץ, ואף שמותר לצלות בשר ביו"ט וגחלים, שאני התם שא"א לעשות זאת מלפני יו"ט דביו"ט שיהא טפי, אבל מותר למתקן חרדל בגחלת של מתכת דלא שייך בה כבוי כיון שיש עושה פחם.

מותר ללוש ביו"ט כיון דא"א מאתמול דפת חמה מעליא טפי, אבל לגבן גבינה אסור כיון דאם עושה גבינה מערב יו"ט היא טובה יותר.

אמר אבבי אמרה לי אם – אבבי אמר בשם אמונתו אף עושים חלוק לתינוק למקום המילה, ורפואת תינוק שאין ניכר בו נקב בית הרעי, ותינוק שאינו מוצץ או אינו נושם יפה, ותינוק קטן מידי או נפוח, ושלא למול תינוק אדום או ירוק עד שילבע בו הדם.

קל"ד: הרחצת הקטן בשבת – מותר לרחוץ בשבת את התינוק לפני ואחרי המילה, לרב יהודה ורבה בר אבוה מותר רק ע"י זילוף ביד אבל לא בכלי ולא בכוס ולא בקערה, ולרבא מותר אף בכלי לפני ואחרי המילה וביום הראשון והשני, וביום השלישי מותר ביד ולא בכלי, וכן משמע בברייתא. ורבא הורה כדעתו ונתלש ותלה זאת בהוראה זו מפני שממתני' לא משמע דכרביי. ולרבי אלעזר בן עזריה מותר בשלישי אף לרוחץ כדרכו, ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר שנאמר "ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים", ואין מזה ראייה גמורה ד"ל דשאני מילת גדול שהמכה מתרפאת לאט יותר. והלכה כרשב"ג. ומותר לרוחץ את כל גוף התינוק ולא רק את מקום המילה, ומותר לחמם מים בשבת לצורך כך מפני שסכנה היא לו.

שימול במכה בשבת – לרבות לתת חמין ושמן ע"ג מכה בשבת, ולשפול מותר חוץ למכה ולתת מים ויורה למכה דמיור שנתן לנפיהם אבל ע"ג המכה אסור משום שיות לחימק סמפנים, ותניא כותיה דאבוה דר' חנניה שמתן וחמין ע"ג מוך כדי לתית ע"ג המכה, או ע"ג מוך שעל המכה, משום שחיטה, ונותנים מוך ישן יבש וספוג יבש ע"ג המכה מפני שאינם מרפאים אלא שומרים שלא ישרע ע"י הגביים הקשים, אבל מוך חדש שלא היה מעולם ע"ג מכה, וגמיי יבש אסור משום שהיטה מרפא.

דיני מילה

אף שסתם מילה ביום השמיני דוחה שבת, אם חיוב המילה אינו ודאי, או שהולד אינו בן קניין, אין מילתם דוחה שבת. והגמ' דנה האם הספיק דם ברית דוחה שבת, ומה הדין ביצוא דופן ובמי שיש לו ב' ערלות ובכנע.

קל"ה. תינוק בן ח' חודשים מעיבורו, והרי הוא כאבן ואסור לטלטלו, ואמו שוחה עליו ומניקתו מפני הסכנה שיש הרבה חלב בדידה ומביאה לידי חולי, ואין מליה אותו בשבת, (אמנם כיון שהוא כמות, החיתוך עצמו נחשב כחתוך בבשר המת, והאיסור הוא דזוקא במכשירי מילה ואליבא דר"א. קל"ו), אבל בן שנבע מליים בשבת, ספק בן שנבע ספק בן שמונה, או שנולד בין השמשות, אין מליים אותם בשבת, דכתיב "וערלתו".

מילת אנדרוגינוס אינה דוחה את השבת, דכתיב "וערלתו", ולרבי יהודה מילת אנדרוגינוס דוחה את השבת, ואם לא מול הוא עונש כרת.

נולד או נתגייר כשהוא מהול – מי שנולד מהול לת"ק שסורים שצריך להטיף מנונו דם ברית ששח ערלתו כבושה, ור"ב א"צ להטיף מנונו דם ברית, ומ"מ אף לב"ש אסור למולו בשבת, דכתיב "וערלתו", ולרשב"ג מודים ב"ה שנולד מהול צריך הטפת דם ברית, מפני שהערלה היא כבושה, ולא נתקלו אלא בגר שנתגייר כשהוא מהול. ולר"א הקפד נחלק בין ב"ש אם מן שנולד מהול וחללים עליה שבת, אבל למעו בחול צריך להטיף מנונו דם ברית. לרב הלכה כר"ק, ולשמואל הלכה כרשב"א. רב אדא בר אבהו מל בשבת תינוק שנולד כשהוא מהול, דס"ל שמטפיים דם ברית אף בשבת דודאי יש ערלה כבושה (וכן סובר רב יוסף), ועשאו כרות שפכה, ותלה זאת בכך שנבע ע"י דברי רב, ולרבה אין מטפיים בשבת, דאינו אלא חשש ערלה כבושה.

קל"ז: יוצא דופן י"א שאינו ניומל לשמיני ואין מילתו דוחה שבת, וי"א שנימול לשמיני ואפ"י בשבת, ומחלוקת זו תלויה במחלוקת גבי יליד בית שילדה ואח"כ הטבילה לשם עבודתו, דלת"ק ניומל לח', ולרבי חמא ניומל ליום אחד, דכל שאין אמו מטאה לידה אינו ניומל לח', דכתיב "אשה כי תזרע וילדה זכר וטמאה וכו' וביום השמיני ניומל בשר ערלתו", ואב"י אמר שדורות הראשונים מאברהם עד מתן תורה יזכרו שנימולו לח' אע"פ שהיה היום שטמאה לידה, וענה עליו רב אבי שמעוני בשבת ותתחדש הלכה זו.

מילה לידה ומוקנת כסף – תורה 'ובן שמונת ימים ניומל ל' כל זכר לדורותיים יליד בית ומקנת כסף', ומאידך כתיב "ומול ימול יליד בתי ומקנת כסף" ולא כתיב

קְלָטָח; **פְּרִיסַת וַפְּיֹרוֹן כִּיּה־** כילה אסור לפורסה בשבת אפילו בעשרה בני אדם, אאי"כ כרוכים עליה חטי או משיחה שאז נותרת גם פרקה, (ורב מנשיא לא רצה להתיר זאת לפני שבשר, לפי שאינם בני תורה ויבואו להקל יותר. קל"ט.ו). וכלית חתנים שאינה פרסה על ד' עמודים כשאר כילות אלא על שתי עמודים שעליהם מונח קנה, מותר לנטותה ולפריקה, אבל אם יש בגגה או ג' ספחים סמוך לגגה ורחב טפח, אז כשם בשיפועה טפח דמילה זו אינה עשויה לישן תחתיה, דש'פועי אהלים אהלים דמו, או שירד מצידי המזלע טפח, אסור מפני שטפח זה נעשה בקיר ואתל המיטה נעשית לו לגג.

מותר לצאת עם **כונע** בשבת אע"פ שהוא רחב טפח, כמו שאם הניח טליתו על ראשו והרחיקה טפח מותר, אמנם אם הכונע אינו חבוקדק אסור לצאת בו בשבת שטא יעיק מהרוח ויבוא לטלטלו ד' אמות.

עיניים שונים

כירי שנשמיטו ב' מירכותיה אסור לטלטלה בשבת, ואם נשמיטה ירך אחת, לתנא דבריימא מותר לטלטלה בדמחז ליקא חשש כולי האי, ולרב אסור גזירה שטא יתקא בחוקו והוי בונה.

לרב עתידה תורה שתשתכח מישראל, וכן איתא בברייתא, ולרשב"י ח"ו שתשתכח תורה מישראל, ורק לא ימצאו הלכה ברורה בטעמים שלא יהיה בה מחלוקת ומשנה ברורה במקום אחד. ועתידה אשה שתטול ככר של תרומה ותחזור בבתי כנסיות ובבתי מדרשות לידע אם טמאה היא אם הטהרה היא או מבין ליה, והיה שאף שידעו לומר כי טומאתו כיון שזה מפורש בספוק דכתיב "מכל האוכל אשר יאכל", לא ידעו אם כשנמצא שרץ בתגו שבתוכו פת, אלא הפת אינה ראשון לטומאה, מפני שראויא אם התגוו כאילו היא מלא טומאה, כמו שאמר בר אדא בר אבהא, או שאיני שניה לטומאה, דלא אמרנין שהתגוו מלא טומאה כדמצינו בברייאת שמדכתיב "כל אשר בתוכו יטמא, מכל האוכל אשר יאכל" לומדים שרק אוכלין נטמאים באויר כלי חרס ולא אוכלין ומשקין.

קְלָטָט, **דיינים שאינן הגונים** - אם ראית דור שצרות באות עליו צא ובדוק בדייני ישראל. ואין הקב"ה משרה שכיתנו על ישראל עד שיכלו שופטים ושוטרים רעים מישראל. ואם יתבטלו הדיינים הרשעים שמיטם את הדין 'יתבטלו ונגשי שוטרי עובדי נאכבים, (ובא) יתבטלו גסי הרוח יתבטלו המסיתים והמדמיינים.)

אין יושלים נפדית אלא בצדקה.

יוסף לא שתה יין מיום שפרש ממדיו, אחיו י"א שלא שתו כלל יין וי"א שרק לא שתתכרו.

בשכר "וראך ושמוח בליביו" על אף שאחרן היה גדול מנשה ונגלה לו שכינה לפני משה זכה אהרן לחושן המשפט על ליבו.

כישות בכרם לר"ח אינה ללאים מפני שזה אילן, ולחכמים זה ללאים מפני שזה ירק, ובחול' שכלאים נוהגים ש רק מירבנן הלכה כדברי המיקל בארץ כמו בערלה, ורב מנשיא לא רצה להתיר לבני בשכר לפי שאינם בני תורה ויבואו להקל יותר. ורב התיר לזרוע כישות בכרם, רב עמרם חסידיא אסר והלקה על זה, ורב משרשיא נתן לתנוע נכרי לרזון, דס"ל שבחור' מותר, וימ"י שיהי כמה שאפשר עד שלא ילמדו ממנו. ולא נתן לתינוק ישראל, דאתי למיסרך, וגדול נכרי אתו לאחלופי בישראל.

דיני שבת ויו"ט

קְלָטָט; **קבורת מת ביו"ט**- ריו"ח התייר לקבור מת ע"י נכרים ביו"ט הסמוך לשבת, ואין ידוע אם יו"ט חל בערב שבת ומת בו ביום התייר מפני שמותר לא יוכלו להתקטפ בו, או שיו"ט חל במוצו"ש ומת בשבת והתייר מפני שהמת מסירת. ורבא התייר ביו"ט ראשון ע"י נכרים אם מת בשבת נשתיב יו"ט. ובינו"ש שני ע"י ישראל, ואפי' ביו"ט שני של ראש השנה (משא"כ ביצה שנולדה בראשון אסורה בשני ובשאר ימים טובים מותרת), ורב מנשיא לא רצה להתיר לבני בשכר אפי' ביו"ט שני וע"י נכרים, לפי שאינם בני תורה.

אלו חותים טפלים לבגד לעניין טלטול- מותר להקטנף כהילה ובכססטיה ברעות הלכותיה בה ועשויות לטוח בהם את הכלה ולצאת להר"ה, כיו"ט הלניח בה רימונים ולהניח בה רימונים ואח"כ יתן בה טליתים. ומותר להניח שכר של טבוחים אם של שעורים במועד כדי לשתות ממנו אע"פ שיש לו אחר, ואחר שהכינו שתה מן הישן, ושאינו ממשממרת שצריך לתת בה רימונים, כיון שיש מוכחא מילתא לאיסור, דסתם תולה משמרת השמרים אוה תולה, ומשא"כ בשיכר הרואה אינו צריך הפועל הוא. וזרובא מורבנן בדין העירמה לסתומ קצוב בחבית ע"י שום להנציפו, וכן לעבור במעבורת של נכרי ע"י שישן בה, שכיון שאיסורם מדרבנן לא חיישינן בת"ח שיעשה באופן האסור.

הכנת מאכלים בשבת

ברירת יין בשבת - מותר לתת בשבת מיים ע"ג שמרים התונים במשמרת מבעוד יום, כדי שיהיו צלולים. ומסננים את היין בסודרים ובכפיפה מצרית, ובלבד שלא יעשה גומאז מן הסודר בני הלי' קעובותיו דחול, או יניו אתי לידו סחיטה, ושלא ירוח חלל טפח כשעויר אהל בין הכפיפה לקעובת הכלי, (אמנם מותר לפורס בגד על חלק מוגיגית יין ואלו על כולה). ומותר לתת יין צלול צלולים למשמרת בשבת, אבל בעכוים אסור, ובין הגיתות שרגילים לשתות בלא סינון מותר אף בעכוים. בבייתו של רב פפא שפכו מנת יין מכלי לחבירו, ואף שכששופך סבוק את הניצוצות בוררים את היין מן השמורים שהם נשארים בשולי הכלי, לבי רב פפא הניצוצות אינם חשובים וכשמעיד לניצוצות שפליך אותם עם הפסולת.

אסור להדק קשים וקיסמיים בחזקה בפי החבית דמיחזי כמשמרת.

קְמָמ. מותר לתת **ביצה במסנתת של חרדל** שעיי' החלומן של הביצה יורד עם החרדל והוא נותן בצנץ בערלה. והלכותיו נשאר למעלה עם הפסולת, כיון שאין עושים אותה אלא לגוון שגם החלומן הוא אכל, אבל שהחלומן יפה לרואן לזון החלבון.

חרדל שלשו אותו בערב שבת י"א שמותר למחותו בשבת רק ככלי שזה שנינו אבל ביד הוא מתמחה יותר, וי"א שרק ביד מותר שזה אין דרכו בחול, וי"א שבשניהם מותר, וי"א שבשניהם אסור, ולמו וזוטרא להלכה מותר לערבו בנחת בין ביד בין ככלי ולתת לתוכו דבש אבל לא יטורף כף כדרך שטורפים ביצים בקערה בבה, כיון

מותר לערב בנחת שמון וחומין בשלימים, ושום שריקו מערב בשבת מותר לתת בתוכו בשבת פמל וגרוסיים, ולא ישחוק אלא יערב.

אנומלין- מותר לעשות אנומלין בשבת, והיא עשויה מיין דבש ופלפלין, ולר"י בשבת מותר לעשות בכוס וביו"ט בלגין ובמועד בחבית, ולרבי זדוק מותר הנמיד לפי צורך האוחרים. ואסור לעשות **אלונטית** בשבת מיין ישן מים צלולים ואפרסמון, שזה עשוי לצנן לאחר המרחץ דזוגמת רופאה.

שריית חילתית- אין שרוין את החילתית אפי' בצונן, ורבי יוסי אוסר בחמין ופושרין ומתיר בצונן, ומי שאת כבודת בליבו ושתה חילתית שרייה ביום חמישי וביום שישי, מותר לשרות בשבת, מפני שאם לא יעשה כך יסתכן, ולשתות מותר אפי' בלא סכנה מפני שגם בריאים גרילים לשתות משקה זה. ואם שרה באיסור, בר אדא אמור שחיבי' הטאת, ולאביי אין לחייבו הטאת כמו שהשויה בשר חי בזמים פטור, ולא איסורו מדרבנן משום עובדין דחול. ומותר לתת את החילתית לתוך החומין ומטביל בו סמאלו.

אסור ליתן מים על הכרשינים כדי שהפסולת תצוף למעלה, וכן אסור לשפשפם ביד להסיך פסולת, דהוי בורה, אבל מותר ליתנם לתוך הכברה או הכלכלה, ולרבי אליעזר בן עקיב אסור להשתמש בכברה כלל.

אסור לתת תבן בכברה כדי שירד המוץ וכן אסור לתיתו במקום גבוה כדי שהרוח תעיק את המוץ, אבל מותר לתת תבן בכברה כדי לתיתו לתוך האביס, אע"פ שפעמים הפסולת נופלת דין קבוי הכברה, וכר"ש דס"ל דדבר שאין מתכוין מותר.

דיני טלטול בשבת ודינים נוספים

מותר לשפשף בשבת בגד פשתן כיון שכוונתו לרככו ולא ללבנו, אבל בסודר אסור דמחזי כמלבין, מפני שיותר מקפידים על ליבנו וצוהרו על סודר מאשר על כתונת.

קְמָמ; **מדיני מוקצה**- כתונת פשתן שנתכבסה ושטחו אותה על קנה כדי ליבשה, מותר להורידה מהקנה, אבל אסור להוציא את הקנה כיון שהוא עומד להסקה, ואם הוא קנה של אורגים מותר מפני שעליו תורת כלי. אגודה של ירק אע"פ שאינה ראויה למאכל אדם אם היא ראויה למאכל בהמה מותר לטלטלה. בשר חי מותר לטלטלו אבל דו חי אסור מפני שבשכר נאלץ חי ודגים לא.

הגמ' מביאה כמה הנהגות של ת"ח לשמור על כספו ובגדיו, והנהגות צניעות, וכמה הנהגות בין איש לאשתו שלימדו רב חסדא את בנותיו.

בל תשחית- לרב חסדאי, ולרב פפא מי שיכול לשתות שיכר לא ישתה יין חמישים משום על התשחית, ולרב פפא מי שיכול לשתות שיכר לא ישתה יין משום בל תשחית, ולא היא דבל תשחית של גופו חשוב יותר.

טלטול לצורך אכילת הבהמה- לרבי דוסא מותר לגרוף עפרותי ממוקום אכילת שור העומד לפיטום כדי שלא תתערב העפרותית במטאל ויקון במטאל, ודווקא באיבוס של כלי שאינו משווה גומות, וחכמים אוסרים בשניהם גזירה אטא איבוס של קרקע, וסביביו קרקע משושה גומות לכיוע' אסור, וכן מותר לרבי דוסא לטלק את התאבוס כדי לצדדים כדי שלא יטבן ברעי, וחכמים אוסרים עד שיש סכא שנאמס במרדס רגליו ולא חזי.

נוטלים מלפני בהמה זו ונותנים לפני בהמה אחרת, ודווקא מחמור לשרו, דחמור אין לו רירין והשרו אוכל מה שהיה לפני החמור, ולא פחות לחמור אסור מפני שהמטאל נמצא ע"י הירין.

קְמָמ; **טלטול בגופו**- ק"ג מיטה בסתמא הוא עומד להסקה והוא מוקצה ולכן אם בא לשכב עליו וזוהה תיירן אסור להזיזו בידו ורק בגופו (-בכתפיו) מותר, דטלטול מן הצד לאו שמיה טלטול, אבל אם הוא עומד למאכל בהמה, או שהניח עליו כר או סד"ן שזה גילוי ידעת שהוא עומד לשיכבה, שי עליו תורת כלי ומותר לנענעו עליו כר, ורב נחמן אסר להוציא צנון מהקרקע שהוא טמון שם כדי לשמורו אם החלק הרחב למטה כיון שמוזי עפר, ומבואר מדבריו דטלטול מן הצד שמיה טלטול, ומתני' דלא כרב נחמן.

מכבש של בעלי בתים תקשו משני לוחות ארוכים וכבדים שביניהם מניחים את הגבדים וכבד העליון מיישר את הגבדים, ושי בתחתון ד' עמודים שהם נמסכים לקביים שיש בעליון, והתחתים יחד בקנה העמוד כפי מה שהות רוצה לכבשו, מותר להתירו ולהוציא הבגדיים לצורך שבת, ואסור לכבשו בו שבת ואם ישתה צורך אור, מכלבש של כובסיים אסור אף להתירו מפני שהוא מורדק כדי לתקן את הגבדים וההרה שלו דומה לסתייה, ור"י מותר להתירו אם היה מותר מערב שבת.

כתישה בשינוי- רב יהודה מותר לתושף פלפלי בקת הסכין ודווקא אחד אבל ב' אה, ורבא מותר אפילו הרבה, כיון ששינה מדרך הכתישה בריחים או בגזדובה.

טלטול מיים שעל גופו- הרוחץ במים ויוצא, ינגב עצמו ואח"כ יצא כדי שלא יטלטל את המיים שעליו ד' אמות בכרמלית, אבל עצם הירידה לתוך המיים מותרת אף שמוזי המיים ד' אמות, דכחות בכרמלית לא גזרו.

קינחו טיט שעל גב רגליו- י"א שמותר לקנחו בקרקע, ולא כבוכל דמחזי כבונה. לרבא מותר כבוכל כיון שזה בנין חקלאה, אבל בקרקע אסור שטא יבואו לאשוינו גומת, מר בריה דרבינא אוסר כבוכל משום בונה ובקרקע שטום אשווינו גומת, וס"ל שיקנחו בקורה המוסלת ע"ג קרקע. ורב פפא מתייר בשניהם דאין דרך מתכוין בכך וקיימא לו כר"ש דדבר שאין מתכוין מותר.

כמה דברים שטמו משום גזירה- אין לצבד בפתח המבוי ליד הלחי כשהיא רואה את הלחי שטמו יפול לו חפץ ויבואו. ואין לשבת גגית ע"ג קרקע שטמא שיונה גומות. ואין להדק מוכיכם בפי פני משקה שטמא ויבוא לייזי מחיטה.

טיט שע"ג מגדו משפשפוי מבפנים או יגררו בצפיורן אין בזה משום מלבן כיון שאינו נותן שם מים, וכיון שזה מבפנים לא מוכחא מילתא לאיתחויי למלבן, אבל לא ישפשפו מבחוץ, ושע"ג מנעולו יגררו בגב הסכין, ודווקא ממנעל חדש אבל ממנעל ישן אסור מפני שקלופו והוי ממוקח, ורב חייא אוסר.

קְמָמ; **לא יסוך רגלו בשמן** כשהיא בתוך המנעל או הסנדל משום שהוא מעבד אותו, ולא מותר להסוך רגלו ואחי"כ להניכסה למנעל או לסנדל, ודווקא בשמן שעויר הרואה לצחצחו, ורבא ונחמין וצחצחו, אבל בשעויר הראוי לעבד או שמתכוין לצחצחו אסור. ומותר לסוך גופו ולהתגלגל ע"ג עור.

באיזה מנעל אסור לצאת בשבת- מנעל גדול ממידת הרגל אין יוצאים בו בשבת שטמא יפול ויבוא לטלטלו, (אבל בחלוק גדול מותר מפני שאין חשש שיפול, ואין חוששים שיוירדו, מפני שלא ילי ערום ברה"י), מנעל מרופט (כיון עמו למעלה) אסור לאשה לצאת בו מפני שיתקן עליו התירוץ ויטלטלו, (ולא לחלוץ בו כיון שאינו נעל מעליא, ואם חלצה הליצתה כשרה), וכן אסור לאשה לצאת בשבת ממנעל חדש מפני שאשה מקפידה אם המנעל אינו מתאים למידת רגלה, ואם יצאה בו אפי' שערה אחת בערב שבת מותר מפני שכבר ראתה שהוא מתאים לה ואינה מקפידה על גדולה.

מנעל שע"ג האימום, לר"א דס"ל שאינו מקבל טומאה אסור לטלטלו כיון שאינו נחשב כלי כל זמן שהוא מחוסר הוצאה. אא"כ הוא רפוי דאז אינו נחשב מחוסר הוצאה, ולרבנן דס"ל שמקבל טומאה מותר לטלטלו, והיינו לרבא דס"ל שכלי שמלאכתו לאיסור (-האימום שמלאכתו לתקן נעלים) מותר לטלטלו לצורך גופו ומקומו כיון שיש עליו תורת כלי, ולאביי שכלי שמלאכתו לאיסור אסור לטלטלו לצורך מקומו, מותר רק ברפוי שהמנעל נשטמ מאלויו ו"א לטלטל את האימום.

נוטל

טלטול דבר התר שיש בו מוקצה

מותר להטות דבר התר כדי להפיל ממנו דבר מוקצה, היכא שהדבר התר לא נעשה ביסס למוקצה, זכנו שלא תירוטו שם בבונה, ואם אי"א להטות מותר אף להניבה את הדבר התר ולהפילו מהמוקצה. ובתינוק המוחזק מוקצה בידו, יש אופנים שמוותר להנביוו עם המוקצה, ויש אופנים שאסור, וכדלהלן.

טלטול לתינוק מפני **מוקצה**- מותר לאב לטלטל בחצי ברב בנו עם אבן בידו, ודווקא כשיש לבו געגועין על אביו שזה לא יטלנו ויחלה, דלא אסור לטולו שלא בידיים במקום סכנת חולי. אבל בלא געגועין אסור, כמו שחיבי' משום הוצאה במוציא אדם אחר ובגדיו בידיו, ופטור אם לובשם עליו, אבל אם יש **דינר** בידו אסור אפילו לאחוז בידו תינוק המהלך ברגליו, דילמא נפל ואתי אבוה לאתויי. המוציא **תינוק חי וכיס תלויו בצווארו** אף למ"א חי נוטא את עצמו שאינו חייב על הוצאת התינוק חייב על הוצאת הכיס, דאינו מבטל הכיס לגבי תינוק כמו שמבטל המיטה לגבי חי. המוציא **תינוק מת וכיס תלויו בצווארו** פטור על התינוק לר"ש הפוסר במלאכה שאינה צריכה לגופה, וגם על הכיס פטור.

קְמָמ; **טלטול כלכלה עם אבן בתוכה**- אם אין בכלכלה פירות אסור לטלטלה משום ביסס, ואם יש בה פירות שעיקר הכלכלה היא ביסס לפירות ולא לאבן, ישליך את הפירות ויקחם ביד ידחייים לכלכלה בלא האבן, ואם הם פירות שיטנפו ע"י שישליכם יערים וישליך את האבן, וכן הכלכלה פחותה והאבן נעשית דופן לכלכלה מותר לטלטלה.

תרומה טהורה וטמאה שהם בכלי אחד, אם צריך לטהורה והטהורה למעלה ויקחנה בידיים, ואם היא למטה ישליך הכל יקח את הטהורה, ואם הם פירות המיטנפים, אם הוא צריך לפירות מותר לטלטלם עד השלחן ושם הוא ישליך הכל יקח את הפירות הטהורים, ואם הוא צריך למקומם מותר לקחת הכל בידו אף אם הטהורה למעלה, כשם שמותר לטלטל כר שעליו מעות בצריך למקומו.

מדומע- סאה תרומה ששפלה בשבת לזמא לא חליץ, לרשב"א נותן עיניו בצד זה להלכותיו לתרומה, ואוכל מצד אחר, ור"י מתייר מוטעין על אף להעלות אחד ולאכול את כל השאר, ידיון שיכול לאלול ע"י נתינת ק"ץ, כמימלא אין תיקון בהעלאתו. והנה מצינו שנתחלק ר"א וחכמים היכא שפנל תרומה לפחות מנאזה חולין, ונפל מן המדומע למקום אחר, ש"לר"א התרומה מדמעת כתרומת ודאי, ולחכמים מדמעת לפי חשבון כגון אם נפלה לשישים חולין דמים שיש בה אחד משישים תרומה, והגמ' אומרת שאין לומר שמוותר לר"א להוציא מדומע בשבת מטעם שיש בו אומרים שכאילו התרומה מונחת בפני עצמה ואינה מוערבת, דלא אמר ר"א אלא להורמא ולא לקולא דמינא שמי שמעלה הוצאת בשר או נחשב מתוקן. עוד מצינו שנתחלק ת"ק ור"ש היכא שגפלה פחות מנאזה מנאזה וחוז ונפל עוד פחות מנאזה קודם שהגביה, ש"ת"ק התערובת אסורה ולר"ש מותרת, והגמ' אומרת שאין להתיר לר"ש להוציא מדומע בשבת דס"ל שרואים כאילו התרומה מונחת בפני עצמה, דלא נתחלקו אלא אם זה נחשב שפנלו בבת אחת ואין כאן אלא חמישיים, או שהראשונה כבר התבטלה, וממילא מנתבטלה גם השניה.

קְמָמ; **אבן שעל פי החבית**- המניח אבן על החבית מדעתו, נעשית החבית ביסס אלאן ואסור לטבילת את החבית כלל ואפי' להטות אסור, אבל אם שכח את האבן על החבית בבין המשמשת, יכול להטות את החבית כדי שהאבן תפול, ולא יקח האבן עצמה אלא יטרח להתייא, כרשב"ג שאמר שהבורר קטנית ביו"ט אף לבה"ה שיכול להפלות פסולת מתוך האוכל בחיקו או בתמחויו (דבל"ש מוציא את האוכל לביתו ושאת בבל"ז) או דווקא שחשולכ מרובה, אבל אם הפסולת מרובה ויוציא האוכל מתוך הפסולת כדי שיתרח בהתייא ולא באיסורא וימנע בטיהרא, ואף שכאן האוכל מרובה על הפסולת, מ"מ כיון שאם ירצה להוציא את כל היין מהחבית יצטרך להרמימה, על כן צריך להטות את החבית. ואם איהיה החבית בין החביות והוא חושש שהאבן תפול על החבית והשברים, א א שיש שם כל זכוכית, מגביהה למקום אחר ומטה אותה והאבן נופלת.

מעות שעל הכר- השוכח מעות על הכר, אם הוא צריך את הכר, מנער את הכר שיפילו המעות, ואם הוא צריך את מקום הכר מטלטל את הכר עם המעות למקום אחר, אם הניח את המעות בכוננה אסור לטלטל את הכר משום שנעשה שיהיו לדבר האסור, ואם יש **על הכר דבר מוקח** מקנחו בסמורטוט ולא ישפוך עליו מים, דסתם כר מבלבד ישרייתו והו כיבוסו, ואם הכר הוא מעור ישפוך מים עד שיכלה הדבר המאוס דשרייתו זהו כיבוסו, אבל לכבסו ממש אסור, דסתם כרים וסכותות וריצים שישין בהם כיבוס.

טלטול מוקצה ע"י שמניח עליו ככר או **תינוק**- כמה עומרים התיירו בשוכח מוקצה במקום שאינו מסתמא לטלטלו משום ע"י שמניח עליו ככר או תינוק, וריו"ח התייר לטלטל דסקיא מלאה מעות בסרטיא שהיא רשות הרבים, וטלטלה פחות פחות מדי אמות או ק"ץ מוציאה של בני אדם, לזר וזוטרא כך להלכה, אבל לרב אשי לא התיירו לטלטל ע"י ככר או תינוק אלא מת בלבד שאינו כבוד הברית שיאה מונח בתפסה.

אלו דברים ראיים לשימוש ומותרים בטלטול בשבת או ביו"ט- מותר לטלטל עומרים כיון שראויים לשבת עליהם (ואדם חשוב יחמיר בזה כדי שלא ילמדו ממנו הלקח באיסורים), לרבא מותר לטלטל בשר בן יונה חי ולא נמלה כיון שראוי לאוכלו חי (ואדם חשוב יחמיר בזה כ"ל), אבל אין מועיל להתייר מה שראוי לכהונה, שכיון שיהיה ראוי לאדם ע"י שישלו אינו עומד בלהמה כר"י, ורבא כר"י ס"ל כמו שמוצינו שאסר לטלטל ביו"ט ע"י העומד להסקה כדי לחתות בו משום שעצים עומדים להסקה ולא לטלטלו, וכן אסר להסיק בשרבי' כלים שנשברו ביו"ט דהוי לחו נולד כיון שלא עמדו להסקה, אמנם רבא התייר להשליך מעיים של אווז לכלבים, דכיון שלא מסריחו אף יתינון עד מוצאי ידיו, דעתו עליהם לכלבים מערב יו"ט וממילא בבין השמשותה היו מין תולד לכלבים.

קְמָמ; **סילוק פסולת מהשוולחן**- לבי"ש מותר לסלק בידו עצמות קשות שאינו ראויות לכלבים, וקליפין של אגוזים, דלית להו ב"ש מוקצה, ולבי"ה מסלק את הטבילה כולה שיש עליה תורת כלי ומנערה אבל לא יטלטל מוקצה בידים וכו"י. ורב נחמן סובר שב"ש כר"י ובי"ה כר"ש. מותר לסלק מהשוולחן

תמצית
סיכומי גזרים, הלכה ומוסר
7692282@gmail.com

למען
מחנכים שמונים
ברוך הווינו משתדלים לתת אגרות חסד
0737-289-669

מבחנונים ב'עמוד היומי'

ניתן לשמוע שיעורים על פרה"ש
ש"ק ומענדלים, משנ"ב, ספרי מוסר ועוד
בטלפון 03-6171132

ניתן לעשות את המבחנים
בס"י: 0737-289-669
7692282@gmail.com
ובעמדות ילדים פלוס' (לדעת)

מבחן 21 < פרשת וישב

שבת קנ"ב: עד קנ"ה:

קנ"ב: היכן נמצאים נשמות הצדיקים?
א' גנוחות תחת כסא הכבוד.
ב' כ"ב' חודש הראשונים נשמתם עולה ויורדת.
ג' שתי התשובות נכונות.

קנ"ג: למה התיירו למי שהחשיך בדרך לתת כסו לנכרי וכדומה?
א' שמה יכניסו משרות הרבים לישות היחיד.
ב' שמה יעבירו ד' אמות ברשות הרבים.
ג' כדי שלא יבוא ליידי הפסד מרובה.

קנ"ד: מה סדר ההתרים בני שהחשיך בדרך?
א' נכרי, חמור, שוטה, חרש או קטן, פחות פחות מד' אמות.
ב' חמור, נכרי, שוטה, חרש או קטן, פחות פחות מד' אמות.
ג' חמור, נכרי, חרש שוטה וקטן, פחות פחות מד' אמות.

קנ"ה: האם המחמיר אחר בהמתו בשבת חייב מלקות לפי רבי יוחנן?
א' תלמי במחלוקת עם לאו שניתן לאזרחת מיתת בית דין לוקים עביו.
ב' לכ"ע אינו לוקה כיון שהוא חייב חטאת.
ג' לכ"ע אינו לוקה ואינו חייב חטאת.

קנ"ו: האם מותר להשתמש בשבת בציד האילן או בציד צדדי?
א' יש מחמרים אף בצדדים, ויש מחמרים רק בצדי צדדים, ויש אוסרים גם בזה.
ב' בצדדים אסור לכ"ע, וצדי האילן מחלוקת.
ג' בצדדים מחלוקת, וצדי צדדי מותר לכ"ע.

קנ"ז: האם מותר לטרוח בשבת עבור מאכל בהמה?
א' להכנין לאכילה מותר, אבל ליפות אוכל מוכן אסור.
ב' להכנין לאכילה אסור, אבל ליפות אוכל מוכן מותר.

קנ"ח: האם מותר לתת מים לתוך מורסן בשבת?
א' מותר לכ"ע משום גבול.
ב' תלמי במחלוקת עם הנותן מים לקמח חייב משום גבול.
ג' מותר לכ"ע כיון שהמורסן אינו בר גבול.

מבחן 20 < פרשת וישלח

שבת קמ"ט: עד קנ"ב.

קמ"ט: האם מותר לקרוא לאור נו או לקרוא כתב שש"ג כותל, כשהוא במקום גבוה שאינו יכול להטות או לתמוק?
א' מותר כיון שאין בוה חשש שיעבור על איסור.
ב' אסור משום לא פלוג.
ג' מחלוקת.

קמ"ס: האם מותר לכהנים לחלק קדשים ביו"ט ע"י גורל?
א' מותר רק במה שקיבלו ביו"ט.
ב' מותר אף מה שקיבלו מערב יו"ט.
ג' אסור בכל גוונא.

קמ"א: איזה דבר אסור בדיבור ומותר בהרהור?
א' דברי תורה בבית המדרש.
ב' כל חפציו בשבת.
ג' חפציו שלמים בשבת.

קמ"ב: לצורך מה אסור להחשיך על החחום בשבת?
א' כל דבר שפני המציאות עכשיו אסור לעשותו בשבת, ולצרכי מצוה מותר.
ב' כל דבר שלא היה יכולה להיות אפשרות לעשותו להגות, ואפילו לצרכי מצוה.
ג' כל דבר שלא היה יכולה להיות אפשרות לעשותו בהגות, ולצרכי מצוה מותר.

קמ"ג: האם מותר להשתמש בשבת בדבר שהתקרי הגביא (גמרא ורש"י)?
א' מחוץ לחחום אסור, ובספק מחלוקת.
ב' מחוץ לחחום אסור, ובספק מותר.
ג' בכל גוונא מותר כיון שאפשר להביא ע"י בורגים.

קמ"ד: האם מותר לסוּר או להדיח מת או קרקע בשבת?
א' מת אסור וקרקע מותר.
ב' מת מותר וקרקע אסור.
ג' שניהם מותרים.

קמ"ה: האם מותר להחכם נהיה חכם יותר לעת זקנותו?
א' כל אדם מחכים והולך כל ימיו.
ב' תלמיד חכם מחכים ועם הארץ נשאר כשהיה.
ג' תלמיד חכם מחכים ועם הארץ מילשפש.

מבחן 19 < פרשת ויצא

שבת קמ"ה: עד קמ"ח:

קמ"ה: האם מותר להדיח בשבת מליח הישן?
א' מותר.
ב' פטור אבל אסור.
ג' חייב חטאת.

קמ"ו: מהו התנאי שבו אסור לעשות נקב בשבת מדאורייתא?
א' נקב חדש.
ב' נקב העשוי להכניס ולהוציא.
ג' כשכונותו לנקב יפה אפילו עשוי רק להוציא.

קמ"ז: האם מותר לסתום נקב בשעה או בשמן?
א' בשעה ובשמן אסור משום עשיית עם מים.
ב' בשעה שירי איסור מותר, ובשמן מותר.
ג' בשעה שירי איסור מותר, ובשמן מחלוקת אם גוזרים אסור שעה.

קמ"ח: באיזה אופן חייב חטאת?
א' התנער טלית חדשה לבנה.
ב' הוציא בטלית המקופלת ומונחת על כתפו.
ג' שתי התשובות נכונות.

קמ"ט: מה גרם לעשרת השבטים לצאת לחרות רעה (שבת קמ"ז)?
א' שלא היו עולים לרגל לבית המקדש.
ב' שהיו עוסקים בהנאות ולא בתורה.
ג' שהיו מחללים את השבת.

קמ"ס: האם מותר ללות או לשאול בשבת?
א' ללות אסור ולשאול מותר.
ב' מותר אף ללות בלשון שאילה.
ג' מותר רק ללות במתנה.

קמ"א: האם מותר ללות או לשאול בשבת?
א' ללות אסור ולשאול מותר.
ב' מותר אף ללות בלשון שאילה.
ג' מותר רק ללות במתנה.

מבחן 18 < פרשת תולדות

שבת קמ"ב: עד קמ"ה.

קמ"ב: מהי מותר לטלטל כלי שיש בתוכו מוקצה ודבר החר חשוב יותר?
א' כשאינו יכול לטול רק את הדבר החר, ב' כשאינו יכול לטול את המוקצה.
ג' שתי התשובות נכונות.

קמ"ג: מה אסור משום כיבוס (רש"י)?
א' שרית בגד במים או שפשוף עור רך עם מים.
ב' שרית בגד במים, אבל בעור לא שייך כיבוס כלל.
ג' יוסף מיום שפירש מאחייו.

קמ"ד: האם מותר לטלטל ספוג שאין לו עור בית אחיזה לפי ר' יודן ומדונה?
א' מותר, משום שר"ש לית ליה מוקצה.
ב' מותר, משום שר"ש דבר שאין מתכוין מותר.
ג' אסור, משום דהוי פסיק רישיה שיסחוט.

קמ"ה: איזה איסור יש בסחיטת פירות ובמשקין שזבו (רש"י)?
א' סחיטה משום הפרק שהו תולדה של דש, ומשקין שזבו שטא יסחוט.
ב' סחיטה משום בור, ומשקין שזבו שטא יסחוט.
ג' סחיטה משום בור, ומשקין שזבו משום נוזל.

קמ"ו: איזה איסור יש בסחיטת פירות ובמשקין שזבו (רש"י)?
א' סחיטה משום הפרק שהו תולדה של דש, ומשקין שזבו שטא יסחוט.
ב' סחיטה משום בור, ומשקין שזבו שטא יסחוט.
ג' סחיטה משום בור, ומשקין שזבו משום נוזל.

קמ"ז: האם דם מכשיר לקבלת טומאה (גמרא ורש"י)?
א' דם אשה מכשיר רק בדם של מיתה, ובבהמה רק דם שחטה.
ב' דם אשה מכשיר אף בדם של פצע, ובבהמה רק דם שחטה.
ג' דם אשה מכשיר אף בדם הקזה, ובבהמה לעולם אינו מכשיר.

קמ"ח: אלו פירות מותר לסוחטם בשבת לכ"ע (גמרא ורש"י)?
א' פירות שרוב העולם אינם רגילים לסוחטם כונתו למשקה.
ב' פירות שאין רגילים לסוחטם כלל וגם הוא אין כונתו למשקה.
ג' אין פירות שמותר לסוחטם בשבת.

קמ"ט: האם יש איסור דאורייתא בסחיטת כבשים ושליקות למימיהן?
א' אסור מדאורייתא.
ב' אין איסור דאורייתא אלא בזיתים וענבים.
ג' מחלוקת.

מבחן 17 < פרשת חי שרה

שבת קנ"ח: עד קמ"א:

קנ"ח: באיזה אופן מותר לפרוס כילה בשבת?
א' כילת תננים שאין טפח בגג או בתוך ג' שפחים לנו או בשיפוע.
ב' אם אינה עשויה לישן תחתיה מותר בכל גוונא.
ג' בעשרה בני אדם.

קנ"ט: על מה נאמר בגמ' שבת קנ"ט: שלא טעם טעם יין?
א' אדם הראשון ק"ל שנה חזמו שחטאו.
ב' נח ממתי ששתה יין והתכר.
ג' יוסף מיום שפירש מאחייו.

קנ"ס: האם מותר לתלות משמרת ביו"ט?
א' מותר לכ"ע.
ב' לכ"ע רק אם תניח אותה כדי לתלות בה ריחונים ותולה בה ריחונים.
ג' מחלוקת.

קנ"א: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ב: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ג: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ד: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ה: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ו: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ז: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ח: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ט: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ס: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"א: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.

קנ"ב: האם מותר לנרין עפרורית הלפני שור העומד לפיטום?
א' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ב' באיבוס של כלי מחלוקת, ובאיבוס של קרקע אסור.
ג' בין בוה ובין בוה מחלוקת.